

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.03.2002, sp. zn. 20 Cdo 289/2002, ECLI:CZ:NS:2002:20.CDO.289.2002.1

Číslo: 73/2002

Právní věta:

K projednání žaloby o zmatečnost proti usnesení, jímž dovolací soud učinil opatření k odstranění nedostatku podmínky dovolacího řízení, není založena věcná příslušnost žádného soudu a řízení o ní musí být podle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastaveno. Učiní tak Nejvyšší soud, jestliže u něho byla tato žaloba podána.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.03.2002

Spisová značka: 20 Cdo 289/2002

Číslo rozhodnutí: 73

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení před soudem, Žaloba pro zmatečnost

Předpisy: § 235a odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Návrh M. V., aby mu v řízení o dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 9. 1999 byl ustanoven zástupce z řad advokátů, O k r e s n í s o u d v Kroměříži usnesením ze dne 4. 7. 2000 zamítl a K r a j s k ý s o u d v Brně usnesením ze dne 21. 9. 2000 toto rozhodnutí potvrdil; M. V. i proti tomuto rozhodnutí podal dovolání.

Dovolací řízení se spravuje (viz část dvanáctá, hlava první, bod 17., zákona č. 30/2000 Sb.) zákonem č. 99/1963, občanským soudním řádem, ve znění účinném do 1. 1. 2001.

Jelikož M. V. v dovolacím řízení ve věci samé (o zrušení jeho vyživovací povinnosti) nebyl zastoupen advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), vyzval jej Nejvyšší soud usnesením ze dne 7. 5. 2001, aby nedostatek povinného zastoupení odstranil, a poučil jej, co je třeba učinit. Současně dovolatele upozornil, že nestane-li se tak v určené lhůtě, bude dovolací řízení zastaveno.

Toto usnesení napadl M. V. podáními ze dne 25. 5. 2001 a 28. 5. 2001, adresovanými Nejvyššímu soudu, označenými jako „žaloba pro zmatečnost“, v nichž obsírně popsal důvody, pro které se domnívá, že žaloba pro zmatečnost je instrumentem v dané věci přípustným a efektivním, a uzavřel

návrhem, aby Nejvyšší soud „naříkané“ rozhodnutí zrušil „pro nesoulad se stanovenými postupy jako zmatečné“.

N e j v ý š š í s o u d řízení zastavil.

Z odůvodnění:

Žaloba pro zmatečnost podle ustanovení § 229 odst. 1 až 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění zákona č. 30/2000 Sb. a pozdějších předpisů, je (mimořádným) opravným prostředkem, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně (včetně platebního nebo směnečného rozkazu) nebo rozhodnutí odvolacího soudu, a to z důvodů zde uvedených.

Takovým rozhodnutím v dané věci napadené rozhodnutí soudu dovolacího (usnesení, jehož obsahem je opatření k odstranění nedostatku podmínky řízení podle § 243c, § 104 odst. 2 o. s. ř., učiněné v rámci dovolacího řízení) samozřejmě není.

Podle § 235a odst. 1 a 2 o. s. ř. žalobu pro zmatečnost projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni; žalobu podanou z důvodů uvedených v § 229 odst. 3 a 4 projedná a rozhodne o ní soud, jehož rozhodnutí bylo napadeno; to neplatí ve věcech, v nichž je k řízení v prvním stupni příslušný krajský soud (§ 9 odst. 2 a 3). Pro řízení o žalobě platí přiměřeně ustanovení o řízení v prvním stupni, není-li stanoveno jinak.

Z této úpravy věcné příslušnosti plyne nejen to, že k projednání žaloby o zmatečnost není věcně příslušný soud Nejvyšší, ale – se zřetelem k povaze rozhodnutí, proti němuž žaloba o zmatečnost směřuje – že věcně příslušného soudu není, resp. že věcná příslušnost není upravena vůbec.

Ustanovení § 104a o. s. ř. je proto neaplikovatelné.

Nedostatek věcné příslušnosti je nedostatkem podmínky řízení neodstranitelným, a zde tedy absolutně. K tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci, přihlíží soud kdykoli za řízení (§ 103 o. s. ř.).

Tím, že M. V. žalobu pro zmatečnost za těchto okolností přesto podal, uvedenou podmínku řízení pominul, pročez řízení o žalobě trpí vadou, pro niž je nelze než podle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastavit.

Jestliže k projednání žaloby pro zmatečnost proti rozhodnutí dovolacího soudu není upravena věcná příslušnost, zůstává otevřenou otázka, který soud je o zastavení takového řízení povolán rozhodnout. Nejvyššímu soudu svědčí okolnost, že právě jemu byla žaloba adresována.

Metodu, již Nejvyšší soud uplatňuje v případech dovolání proti rozsudku soudu prvního stupně nebo odvolání proti rozsudku soudu odvolacího (srov. usnesení ze dne 27. 1. 2000, sp. zn. 20 Cdo 2942/99, a další, jakož i usnesení ze dne 31. 5. 2001, [20 Cdo 1535/99](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura pod č. 85/2001), jež vychází z dovozeného nedostatku příslušnosti funkční, zde užít nelze, jelikož žaloba pro zmatečnost (oproti „dovolání“ resp. „odvolání“) není založena na instančních vztazích uvnitř soudní soustavy.